

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/371/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

94/2016. (VI. 2.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ jogi képviselője, Dr. Sz. R. ügyvéd útján 2015. július 17-én előterjesztett **panaszát** a 2016. június 2-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre egyrészt nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos jogi képviselője postai úton előterjesztett panaszbeadványában előadta, hogy a panaszossal szemben a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányság egysége a szomszéd bejelentése alapján 2015. június 28-án 11 és 14 óra között intézkedést foganatosított, mivel a bejelentő állítása szerint a bérleményből családi veszekedés hallatszott.

A rendőrség információja szerint „a panaszos édesanyja azt kiabálta, hogy a panaszos bántalmazni fogja őt, illetőleg később olyan kijelentéseket is tett, hogy késsel bántalmaz valakit, aki a lakásba bemegy.”

A szomszédok észlelték, hogy a panaszos édesanyja a rendőrök kiérkezése előtt elhagyta a lakást.

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

A panaszos állítása szerint nem volt biztos abban, hogy a helyszínre érkező rendőrök valóban rendőrök, mivel a bérleményből nem látja jól az adott teret, ennek ellenére a felszólításra átadta a biztonsági rácson keresztül az iratait. Ezt követően a rendőrök felszólították, hogy engedje be őket a lakásba, de mivel a panaszos úgy tudta, hogy a rendőrök csak engedéllyel mehetnek be, ezért nem engedett be senkit sem a lakásba. Az intézkedő rendőrök megkérdezték a panaszost, hogy hol tartózkodik az édesanyja, amire a panaszos azt felelte, hogy nincs a lakásban, az intézkedés megkezdése előtt elment, majd kérésre átadta az édesanyja telefonszámát. A rendőr felhívta a panaszos édesanyját, beszélt, majd anélkül, hogy a panaszosnak visszaadták volna az iratait, vagy bármilyen tájékoztatást adtak volna, elhagyták a helyszínt. Kb. 20 perc elteltével visszatértek a rendőrök, amikor is a panaszos még mindig nem tudta, hogy igazi rendőrök-e a személyek, (Ez a gyanú azért volt benne, mert jogvitája van a tulajdonossal, akinek korábban egy ismerőse úgy jutott be a lakásba, hogy magát vízszelőnek adta ki) ezért az ajtó elé egy hűtőszekrényt tolt.

Ezt követően minden előzetes felszólítás nélkül az eljáró rendőrök és a tűzoltók betörték a lakás ajtaját, felfeszítették és behatoltak a lakásba. A panaszos telefonon rögzítette az eseményeket, amelyet a rendőr észlelt, és felszólította a panaszost, hogy adja át a telefont, és azonnal törölje a felvételt, majd a panaszost a földre teperték, kezét kicsavarták, a felvételt törölték és elvették tőle a telefont. A panaszos végig nem tanúsított ellenállást, csupán annyit mondott a rendőrnek, hogy nincs joga elvenni a telefont.

Az intézkedés helyszínén a panaszos észlelése szerint több tűzoltó, több készenléti rendőr és több felfegyverzett kommandós is jelen volt, majd megkérdezték tőle, hogy tanúsított-e ellenállást, „mert ha igen, akkor megbilincselik.” Aláírtak vele egy számára ismeretlen tartalmú jegyzőkönyvet, és felhívták a figyelmét arra, hogy „ha bármit tesz, megbüntetik, így jobb ha bolondnak vallja magát.” Ezt követően az intézkedés helyszínén kb. 3,5 órát vártak a mentő kiérkezésére, majd a rendőr beszólt a diszpécsernek, aki közölte, hogy a „panaszossal megegyező személyt már 12 óra 30 perckor elszállították a kommandós csapattal”, a rendőr új mentőt kért, majd az Országos Mentőszolgálat munkatársai rendőri kíséret nélkül a Semmelweis Egyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika zárt osztályára szállították a panaszost szakvizsgálat céljából.

Az ambuláns lap szerint a panaszost a „bizalmatlan viselkedése, szenzitivitása, heteroagresszióval való állítólagos fenyegetés és a bekerülés rendkívül is tisztázatlan körülményei” miatt bent tartották az intézményben. A panaszos gyógyszeres kezelést nem kapott, csupán csekély mértékű nyugtatót adtak neki „az átvételkor fennálló feszültsége” miatt, majd „közvetlenül veszélyeztető magatartás hiányában” otthonába távoztatták.

A panaszos hazaérkeztekor észlelte, hogy a bérleménye külső rácsát felfeszítették, amely nem származhatott az intézkedésből, mivel amikor otthon van, mindig nyitva van a rács. Ezt követően kihívta a rendőröket, akik megállapították egy meghíúsult betörési kísérlet nyomait, és nyomozást indítottak ismeretlen tettes ellen.

A jogi képviselő szerint a rendőrök megsértették a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 15. §-t, az Rtv. 32. §-ban meghatározott felvilágosítás adási kötelezettségüket, az Rtv. 39. §-t, a 47.§-t és az Rtv. 37.§-t, amikor indokolatlanul alkalmaztak biztonsági intézkedést.

A rendőrök nem tettek eleget a felvilágosítási kötelezettségüknek, amelynek eredményeként nem lett volna szüksége a panaszos magánlakásába való erőszakos behatolásra, testi

kényszer alkalmazására, az ajtó megrongálására. A panaszos megmondta, hogy az édesanyja nincs a helyszínen, a rendőrök telefonon beszéltek is vele, illetve megkérdezhették volna a szomszédot is, aki el tudta volna mondani, hogy a panaszos édesanyja már távozott. .

A rendőrök jogszerűtlenül intézkedtek a lakásban, mivel hatósági határozattal nem rendelkeztek, vagy arról nem tájékoztatták a panaszost, a segélyhívás valótlanágáról nem győződtek meg, öngyilkosság elkövetésének pedig nem állt fenn a veszélye, mivel végig kommunikáltak a panaszossal, más indoka pedig nem lehetett a behatolásnak.

Mivel a panaszos nem állt ellen, a testi kényszer (földre teperés, a mobiltelefon elvétele, a felvétel töröltetése, a karjának kicsavarása) egyértelműen szükségtelen, aránytalan és törvénytörő volt.

A panaszos kórházba szállítása szintén aránytalan és jogsértő volt, mivel a 3 és fél óras várakozási időnek elegendőnek kellett volna lennie arra, hogy a panaszossal szemben elrendelt intézkedés szükségességét felülvizsgálják.

2) A panaszos jogi képviselője 2015. augusztus 31-én újabb beadványt terjesztett elő, amelyben közölte, hogy a megbízása az ügyben megszűnt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az biztonsági intézkedés végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost a rendőrök 2015. július 28-án 16 óra 45 perckor a panaszost az Rtv. 29.§ alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § szerint átvizsgálták a ruházatát, és az Rtv. 37. § b) pontja alapján biztonsági intézkedést foganatosítottak vele szemben. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az események rövid leírásaként a jelentés rögzíti, hogy aznap közterületi gyalogos járőrszolgálatot látott el a BRFK [...] kerület Rendőrkapitányság illetékességi területén H. A. r. törm. A Belváros központ 11 óra 50 perckor utasította, hogy jelenjen meg a panaszos lakcímén, mivel onnan S. M. bejelentést tett, hogy a 2. emelet 48. sz. lakásból több segélykiáltást hallott és hangos veszekedés hallatszik ki. A rendőr 12 órakor érkezett a helyszínre, ahol felvette a kapcsolatot a bejelentővel, aki elmondta, hogy a lakáshoz tartozó erkélyen állt, amikor kiabálást, beszéd hallatszott ki a másik lakásból, egy nő háromszor azt kiáltotta, hogy segítség, majd a veszekedés alább maradt. Ezt követően hívta a rendőrséget. Elmondta még, hogy a lakásban egy idősebb nő lakik a 30 év körüli fiával, de csak ritkán látja őket.

Ekkor a r. törm. az érintett lakás ajtajához meg, bekopogott, többször felszólította a bent tartózkodókat, hogy „itt a rendőrség, nyissa ki”, de ennek nem tett eleget a panaszos, csak kikiabált az ajtón keresztül, hogy nem akar beszélni a rendőrökkel és menjenek el. A rendőr az ajtón keresztül elmondta neki, hogy az édesanyja után érdeklődnek, mivel bejelentést érkezett, hogy veszekednek és az édesanyja ennek során segítségért kiáltott. A panaszos erre résnyire, de a biztosító láncsal berögzítve, kinyitotta az ajtót, de ekkor sem volt hajlandó a rendőröket beengedni, de közölte, hogy az édesanyjáról nem tud semmit, nincs otthon.

A rendőr közölte a panaszossal, hogy engedje be őket, hogy meggyőződhesseken arról, hogy nincs bent az édesanyja és nem történt bűncselekmény, erre a panaszos a rendőrökre csapta az ajtó. A

panaszos a rendőr kérésére közölte az édesanyja telefonszámát, amin a bejelentő elérte őt, és azt mondta neki, hogy megbotlott a cipőfűzőjében, elesett, megsérült ezért a Baleseti Intézetben van, hagyják őt és a fiát is békén, ezek után a telefonja a későbbiekben már nem volt elérhető.

Ezt követően a r. tőrm. a Belváros Központon keresztül segítséget kért, mivel a panaszos kikiabált a rendőröknek, hogy baj lesz ha bemennek a lakásba, bármi áron meg fogja akadályozni, önvédelmet fog alkalmazni, illetve bútorokkal eltorlaszolta az ajtót. A helyszínre érkezett egy másik járőr, aki elment a Baleseti Intézethez, de ott nem találták meg a panaszos édesanyját. Ezt követően a tűzoltókat kérték a helyszínre, hogy bejussanak az ajtón, mivel nem tudtak meggyőződni arról, hogy a panaszos édesanyja nem-e a lakásból telefonált-e.

A tűzoltók 12 óra 50 perckor érkeztek a helyszínre, ahol az ajtót a többszöri felszólítás („törvény nevében” szavak előre bocsátásával) után károkozás nélkül felnyitották az ajtót és 13 óra 5 perckor távoztak a helyszínről. Az ajtó kinyitását követően érkezett a helyszínre a Bűnügyi Bevetési Osztály 13 órakor P. T. r. szds. vezetésével és segítségükkel a r. tőrm. bement a lakásba, ott a panaszos ellenállás nélkül igazolta magát, nem ellenkezett, majd ezt követően a rendőr átnézte a lakást a bevetési osztály munkatársaival, de a panaszos édesanyját nem találták otthon. A bevetési osztály állománya ezt követően 13 óra 15 perckor elhagyta a helyszínt.

Ezt követően a panaszos alávetette magát a rendőri intézkedésnek, hajlandó volt kommunikálni, és elmondta, hogy ne haragudjanak a rendőrök, valóban összeveszett az édesanyjával, mivel azt szeretné, hogy ne a hajléktalanszállón lakjon, hanem költözzön hozzá. Elmondta, hogy azért barikádozta el magát és félt beengedni a lakásba a rendőröket, mivel ő lakás tulajdonosával perben áll, és már többször előfordult, hogy be akarták törni az ajtót.

Ekkor mentőt kértek a helyszínre, az OMSZ mentőszolgálat 15 óra 45 perckor érkezett a helyszínre, a mentőápoló megállapította, hogy nincs sérülése a panaszosnak, de az elmeállapota vizsgálata miatt beszállítják a pszichiátriai osztályra. A mentőszolgálat 15 óra 50 perckor hagyta el a helyszínt.

A r. tőrm. megjegyzi, hogy a Belváros Központ többször is beszélt a mentőszolgálattal, mivel 2 óra elteltével sem érkezett mentőautó a helyszínre. A mentőszolgálat azt a tájékoztatást adta a Belváros Központnak, hogy már 14 óra 30 perckor kint volta a helyszínen és elszállítottak egy férfit. Ezek után újabb mentőt kértek, amely így 15 óra 45 perckor érkezett ki.

A helyszínt a rendőrök 16 órakor hagyták el. A panaszos a KIR-ben és a SIS-ben nem szerepelt. Az intézkedésről kamerafelvétel nem készült. A panaszossal az intézkedés végén közölték, hogy mivel a jogszerű intézkedésnek nem vetette magát alá, szabálysértési feljelentést tesznek ellene, illetve tájékoztatták a panasztételi lehetőségekről és az előterjesztési határidőkről is. A panaszos a cselekményt elismerte, de szociális körülményeiről nem akart nyilatkozni. A panaszos lakcímét az önként átadott hatósági igazolványból állapították meg.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszossal szembeni intézkedés jogszerű-, szakszerű és arányos volt.

2) A rendőrség megküldte az intézkedés során készült szabálysértési nyilatkozatot, amelyen a panaszos elismerte a cselekményt.

3) A rendőrség megküldte a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt a panaszost elmarasztaló szabálysértési határozatot is, amelynek részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

4) Dr. B. J. r. vezérőrnagy 2015. november 27-én kelt átiratában előadta, hogy a panaszos a résnyire kinyitott ajtón keresztül adta át a személyi igazolványát a rendőrökkel, azzal ők nem menetek sehová, az ajtó előtt állva ellenőrizték le az adatait a Körözés irányító rendszerben, EDR rádión keresztül.

H. A. c. r. törm elmondása szerint mivel nem tudtak meggyőződni arról, hogy a panaszos édesanyja a lakásban tartózkodik-e, valamint arról sem, hogy történt-e bűncselekmény – mert a panaszos rájuk csapta az ajtót – közölték a panaszossal, hogy erősítést fognak kérni és a tűzoltóság segítségével be fognak menni a lakásba annak érdekében, hogy kizárják a bűncselekményt. Ezek után a Belváros-központon keresztül értesítették a tűzoltóságot, akiknek a kiérkezéséig is többször közölték a panaszossal, hogy be fognak menni a lakásba. A tűzoltók kiérkezését követően felszólították a panaszost a „törvény nevében” szavak előrebocsátásával, hogy testi épsége érdekében ne tartózkodjon az ajtó közelében, mert be fognak menni a lakásba. A helyszínre érkezett közben P. T. r. szds. munkatársa. A tűzoltók károkozás nélkül kinyitották a lakás ajtaját. A lakásba P. T. r. szds.-sal a rendőrök bementek, ekkor a panaszos már hajlandó volt alávetni magát az intézkedésnek. A lakásban az átvizsgálás során nem találták meg a panaszos édesanyját, és bűncselekményre utaló nyom sem volt látható. H. A. c. r. törm. elmondása szerint az ajtó nyitása után a panaszost nem teperték le a földre, a kezéből nem vették el a mobiltelefont, vele szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. Továbbá elmondta, hogy nem volt arról tudomásuk, hogy a panaszos felvételt készített a telefonjával, így azt nem is törölték.

Az intézkedés során közölték a panaszossal, hogy a Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdése alapján a Szabs. tv. 216. §-ba ütköző, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt vele szemben szabálysértési feljelentést tesznek. A szabálysértési nyilatkozatot kitöltötték, majd részére átadták és közölték vele, hogy milyen adatokat tartalmaz és ha elismeri a szabálysértés tényét, akkor azt az aláírásával hitelesítse. A panaszosnak nem adtak semmiféle tanácsot azzal kapcsolatban, hogy „jobban jár, ha magát bolondnak vallja, mert mindenképpen megbüntetik”. A panaszos a szabálysértési nyilatkozatot elolvasta, aláírásával elismerte a szabálysértés elkövetésének a tényét.

A panaszos orvosi vizsgálatát az intézkedés során tanúsított magatartása indokolta. H. A. r. törm. jelentette, hogy a panaszos az intézkedés során váltakozó kedélyállapotú volt, hangoskodott, kiabált, a helyszínen nem tudták eldönteni, hogy esetleg szenved-e valamilyen pszichiátriai betegségben. A panaszos kórházba szállításáról a helyszínre kiérkező mentőápoló döntött, aki az elsődleges vizsgálatok alapján megállapította, hogy az intézkedés során a panaszosnak sérülése nem keletkezett, azonban az elmeállapotának vizsgálat céljából a Semmelweis Egyetem Pszichiátriai Klinika Pszichiátriai Osztályára elszállították.

A rendőri intézkedés során a panaszos kedélyállapota jelentősen nem változott, az végig váltakozó volt.

A rendőr már nem emlékezett, hogy hányan voltak a helyszínen, a rendőrök 10 M egységes rendészeti gyakorló ruhát viseltek, amelyen el volt helyezve az azonosító jelvényük. Betartották az Rtv. 20. § (2) bekezdés előírásait.

5) H. A. r. törm. jelentése a r. vezérőrnagy átiratához képest többletinformációt nem tartalmaz, ezért annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

6) R. T. r. alezredes jelentése a r. vezérőrnagy átiratához képest többletinformációt nem tartalmaz, ezért annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

7) M.G. r. alezredes 2015. október 6-án kelt átirata szerint az intézkedést a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály II., V. Bevetési Osztály állományába tartozó rendőrök fogantatosították. A BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányságon működő térfigyelő rendszer kimentés hiányában a felvételeket 5 nap elteltével törli, ezért annak visszaellenőrzésére és megküldésére nincs lehetőségük.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, a IV. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való jogát, a XIII. cikkben foglalt tulajdonhoz való jogát, az II. cikkben foglalt emberi méltósághoz való jogát, továbbá a VI. cikkben foglalta magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a rendőrség intézkedési kötelezettsége kapcsán az alábbi megállapításokra jutott.

a) A Testület először a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

A rendőri jelentések szerint a rendőrségre arról érkezett bejelentés, hogy a panaszos lakásából hangos kiabálás és segélykiáltások hallatszanak.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A bántalmazással kapcsolatos tényállásokat a Btk. az alábbi törvényhelyeken szabályozza:

164. § (1) Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.

160. § (1) Aki mást megöl, büntett miatt öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

161. § Aki mást méltányolható okból származó erős felindulásban megöl, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-

e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy telefonos bejelentés érkezett a rendőrkapitányságra egy ingatlan feltöréséről.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy az érintett ingatlanban tartózkodó személyek valamelyike valamilyen testi épséget veszélyeztető vagy sértő bűncselekményét követi el, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyannak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

b) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési és a segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e, és mennyiben tárták fel ennek keretében a tényállást.

A rendőrök segítségnyújtási kötelezettségét az Rtv. 24. § (1)-(2) bekezdése rendezi, eszerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme az Rtv. alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne.

Az Rtv. 32. § előírásai szerint a rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. A felvilágosítás kérésének idejére a kérdezett személy feltartóztatható. Akitől a rendőr felvilágosítást kér - ha jogszabály másként nem rendelkezik - az általa ismert tényekkel, adatokkal kapcsolatos válaszadást nem tagadhatja meg.

A rendőri jelentések szerint először felvették a kapcsolatot a bejelentővel, aki megerősítette a bejelentését, majd a bejelentésben szereplő lakáshoz, a panaszos lakásához mentek, ahol bekopogott a r. törm. és felszólította a bent tartózkodót, hogy engedje be. Miután a panaszos nem engedte be a rendőröket és kikiabált, hogy menjenek el, a rendőr tájékoztatta, hogy az édesanyjával szeretnének beszélni, mert arról érkezett bejelentés, hogy veszekedtek az ingatlanban és a panaszos édesanyja segítségért kiáltott. A panaszos erre kinyitotta a láncsal rögzített ajtót, de nem akarta a rendőröket beengedni, elmondta, hogy az édesanyja nincs otthon. A rendőrök azon kérésére, hogy szeretnének bemenni ezt az állítást ellenőrizni, a panaszos becsapta az ajtót, majd a rendőr kérésére megadta az édesanyja telefonszámát. A bejelentő felhívta őt, aki azt mondta, hogy a Baleseti Intézetben van, mert elesett, de hagyják őt és a fiát is békén, ezt követően az ismételt hívásnál már nem volt elérhető. A rendőr ezért segítséget kért, mivel a panaszos bútorokkal eltorlaszolta az ajtót és közben az ügyleten keresztül egy másik járőrrel ellenőriztette a Baleseti Intézetet, ahol nem volt fellelhető a panaszos édesanyja. Mivel a fentiek alapján nem lehetett kizárni, hogy nem-e lakásból telefonál a panaszos édesanyja, és a panaszos nem volt hajlandó ajtót nyitni, a tűzoltósággal az ajtót feltörték.

A panaszos előadása a rendőri előadással addig a pontig megegyezik, hogy a rendőrök felhívták az édesanyját, ezt követően előadása szerint a rendőrök elmentek, majd kb. 20 perc elteltével visszatértek és rátörték az ajtót.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem tájékoztak megfelelően az ügyben, hiszen beszéltek az édesanyjával, mégis rátörték az ajtót.

A Testület álláspontja szerint a rendőrök a helyszínen megfelelően tájékoztak, először a bejelentőt hallgatták meg, aki megerősítette a bejelentését, ezután pedig a panaszossal vették fel a kapcsolatot, aki többszöri felszólításra végül kinyitotta az ajtót, de a rendőröket nem engedte be, így nem tudtak a rendőrök kétséget kizáróan meggyőződni arról, hogy a panaszos édesanyja jól van. A rendőrök ezt követően telefonon próbálták meg felvenni a kapcsolatot a panaszos édesanyjával, illetve az általa megjelölt helyszínt is ellenőrizték, majd visszatértek a panaszoshoz, hogy ismételten kérjék, hogy működjön együtt és engedje be a rendőröket a lakás ellenőrzése végett, aki erre nem volt hajlandó, sőt elbarikádozta az ajtót.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőrség megfelelően tájékozódott a bejelentés alapján és próbálta tisztázni a tényállást. **Ebben a körben a Testület mulasztást nem tudott feltárni, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét nem állapította meg.**

2) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök betörték az ajtaját a tűzoltóság segítségével és engedély nélkül bementek a lakásába.

a) Az Rtv. 39. § (1) bekezdése szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

- a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából;
- b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása vagy büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítása céljából;
- c) közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében;
- d) rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére;
- e) végrehajtási eljárás lefolytatása, illetve az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről szóló törvényben meghatározott szakértői vizsgálat biztonságos és eredményes végrehajtásának biztosítása céljából, ha az abban való közreműködés - jogszabály alapján - a rendőrség számára kötelező;
- f) az elővezetés végrehajtása érdekében;
- g) [a büntetőeljárásról szóló törvényben](#) meghatározott, a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszköz telepítése, ellenőrzése, karbantartása, valamint eltávolítása céljából;
- h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából;
- i) személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására;
- j) ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges;
- k) a [Bv. tv.-ben](#) meghatározott, az elítélt mozgását nyomon követő elektronikus távfelügyeleti eszköz telepítése, ellenőrzése, karbantartása, valamint eltávolítása céljából.

Az Rtv. 97. § (1) bekezdés c) pontja szerint *magánlakás*: a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség határozat vagy beengedés nélkül is jogosult volt az ingatlanba bejutni és ott intézkedni, mivel az intézkedésre okot adó bejelentés szövege szerint valaki

segítségért kiabált a lakásból, ezt a bejelentő később a helyszínen megerősítette, továbbá a panaszos sem volt hajlandó együttműködni a rendőrökkel, és a panaszos édesanyjával se tudtak az első beszélgetés után kapcsolatba lépni, így nem lehetett kizárni, hogy a panaszos édesanyja a lakásban tartózkodik, és esetlegesen veszélyhelyzetben van.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az Rtv. 39. § (1) bekezdés a) és c) pontja megfelelő jogalapot biztosított a rendőrségnek ahhoz, hogy a lakásba belépjen és ott intézkedést fogantatosítson.

A fentiek miatt a Testület véleménye szerint nem sérült a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez fűződő joga.

b) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök rátörték a tűzoltóság segítségével az ajtót.

A rendőri jelentések szerint miután nem lehetett kizárni, hogy a panaszos édesanyja veszélyben van és a lakásban tartózkodik, és a panaszos az ajtót eltorlaszolta, a tűzoltóság segítségét kérték. A panaszos többször felszólították, hogy ne tartózkodjon az ajtó közelébe a testi épsége miatt.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdés szerint, ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

A fentiekben ismertetett előadások szerint a panaszos és a rendőrség előadása megegyezett abban, hogy a panaszos nem engedte be a rendőröket.

Tekintettel arra, hogy a rendőrök határozat és beengedés nélkül is jogosultak voltak belépni a magánterületre a fentiekben részletezett okok miatt, így az azt akadályozó tárgyakat is jogosultak voltak eltávolítani, így az ajtó eltávolítása a Testület megállapítása szerint jogszerű volt.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tulajdonhoz való joga.

3) A kényszerítő eszközök alkalmazása kapcsán a Testület az alábbi megállapításra jutott.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályaként az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 47. §-a értelmében a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A rendőrségi jelentés szerint a panaszossal szemben nem alkalmaztak kényszerítő eszközt, amikor a rendőr bejutott az ingatlanban a panaszos együttműködött, igazolta magát és elmondta, hogy azért veszekedett az anyjával nem akar hozzáköltözni, illetve azért torlaszolta el az ajtót, mert a tulajdonossal perben áll és már többször megpróbálták betörni az ajtaját.

A panaszos ezzel szemben az állította, hogy a rendőrök letéperték a földre és kicsavarták a kezéből a telefont.

A rendőrök és a panaszos előadása közötti ellentmondást a Testület nem tudta feloldani további bizonyítékok hiányában, ezért úgy foglalt állást, hogy **a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.**

4) A telefonelvétele és annak törlésére vonatkozó panasz vizsgálata során a Testület az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos állítása szerint a rendőrök kicsavarták a kezéből a telefont miután észlelték, hogy felvételt készít, majd törölték ezt.

A rendőrök tagadták a panaszos előadását. Előadásuk szerint nem volt tudomásuk arról, hogy a panaszos felvételt készít, így azt nem is törölhették.

Ekörben a Testület hivatkozik az Rtv. 2. § (1) bekezdésének 2. mondára, továbbá a 17.§ (1) bekezdésre és a fentiekben már hivatkozott 13. § (3) bekezdésre. (Rtv. 2. § (1) A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.; 17. § (1) A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.)

A rendőrök és a panaszos előadása közötti ellentmondást a Testület nem tudta feloldani további bizonyítékok hiányában, ezért úgy foglalt állást, hogy **a panaszos emberi tisztességes való jogának a sérelme nem megállapítható.**

5) A panaszossal szemben alkalmazott biztonsági intézkedés jogszerűségének vizsgálata során az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal szemben az Rtv. 37. § b) pontja alapján biztonsági intézkedést alkalmaztak, mivel a magára zárta az ajtót, és a hangulata az intézkedés során ingadozó volt, ezért orvosi vizsgálatáról intézkedtek. A mentőápoló döntött a panaszos elmeorvosi vizsgálata miatti kórházba szállításról.

A biztonsági intézkedés szabályait az Rtv. 37. § rendezi, eszerint a rendőr az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése, továbbá az államhatár védelme érdekében

a) megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket;

b) intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában;

c) intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására;

d) közterületen vagy nyilvános helyen - ha az élet vagy a testi épség védelme megkívánja - intézkedik a magatehetetlen, önkívületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személynek a lakására vagy kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kíséréséről, illetőleg szállíttatásáról;

e) területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

A Testület megítélése szerint a kikerkező rendőröknek a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján kötelességük volt tisztázni, hogy a panaszos egészségét veszélyeztető helyzet áll-e fenn, amely kérdés megítélése nyilvánvalóan egészségügyi ismereteket kívánt volna meg tőlük. Ezen kompetenciájukat meghaladó szakkérdés eldöntéséhez hívtak a rendőrök mentőt a panaszoshoz. A kikerkező ápoló a rendőrök gyanúját megerősítette és a panaszos ellátását indokoltnak ítélte.

A fenti gondolatmenetre alapján a Testület a rendőri fellépés jogszerűségének vizsgálatakor hasonló eljárást követett, mint azon esetekben, amikor az intézkedés oka valamely szabálysértési vagy büntetőjogi tényállásba ütköző cselekmény gyanúja. Ilyen esetekben a Testület nem foglal állást abban a kérdésben, hogy az adott cselekményt az érintett elkövette-e, hanem csupán azt vizsgálja, hogy a rendőrökben okkal merülhetett-e fel az a – szabálysértési vagy büntetőeljárás megindításához szükségesnél egyébként alacsonyabb fokú – gyanú, hogy ilyen cselekményre sor került. Az adott helyzetben a Testület arra a megállapításra jutott, hogy az eset körülményei, így a rendőrök saját tapasztalatai és a bejelentő előadása kellő alapot szolgáltatott ahhoz, hogy az eljárók az Rtv. 37. §-ában meghatározott feltételek szerint, a panaszos egészségi állapotának felmérése érdekében a mentő kihívása mellett döntsenek, s ezért úgy ítélte meg, hogy **a rendőrök eljárása az adott helyzetben megfelelő volt, és nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz való jogát.**

A Testület megjegyzi, hogy a mentőszolgálat késlekedése a rendőrségnek nem róható fel, így a rendőrség ekörben nem mulasztott.

6) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök egy ismeretlen iratot írtattak vele alá, majd azt mondták neki, hogy jobban jár, ha bolondnak vallja magát.

A rendőri jelentések ezzel szemben azt tartalmazzák, hogy tájékoztatták a panaszost arról, hogy szabálysértés miatt feljelentik, majd kitöltötték a szabálysértési nyilatkozatot, amit átadtak neki, tájékoztatták róla, hogy mit tartalmaz és azt mondták neki, hogy ha elismeri a tettet, akkor írja alá, amit a panaszos megtett. A panaszosnak nem adtak azzal kapcsolatban tanácsot, hogy jobban jár ha bolondnak tettetni magát, mert mindenképpen megbüntetik.

A rendőrség megküldte a szabálysértési nyilatkozatot, amely érthetően tartalmazza a panaszos adatait, a cselekmény helyszínét, idejét, a szabálysértés megnevezését és a panaszos elismerő nyilatkozatát.

A Testület ehelyütt ismét hivatkozik az Rtv. 2. § fentebb már idézett rendelkezéseire.

Ugyanakkor a rendőrök és a panaszos előadása közötti ellentmondást a Testület nem tudta feloldani további bizonyítékok hiányában, ezért úgy foglalt állást, hogy **a panaszos emberi tisztességes való jogának a sérelme nem megállapítható.**

IV.

A Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége, amely alapján megfelelően tájékoztatták a helyszínen, ezért ekörben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A rendőrök jogszerűen léptek be és intézkedtek a panaszos lakásában, ezért nem sérült a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez fűződő joga. Szintén kellő jogalap birtokában intézkedtek az ajtó felnyitása végett, ezért nem sérült a panaszos tulajdonhoz való joga. A biztonsági intézkedésre szintén indokoltan és kellő jogalap birtokában került sor, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. Ugyanakkor a telefonnal, a rendőri „tájékoztatással” és a testi kényszer alkalmazásával kapcsolatos panasz kapcsán a Testület az előadások közötti ellentmondást nem tudta feloldani, ezért úgy döntött ekörben előbbi kettőnél a panaszos tisztességes eljáráshoz, az utóbbinál pedig az emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2016. június 2.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET